

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 857/2016
08.06.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића и Лидије Ђукић, чланова већа, у правној ствари тужиле Б.Р. из В., коју заступа пуномоћник Г.Б., адвокат из В., против туженог Г.Р. из В.Л., кога заступа пуномоћник М.С., адвокат из В., ради развода брака и насиља у породици, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 773/2015 од 13.01.2016. године, у седници већа од 08.06.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена у односу на део става 1. изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 773/2015 од 13.01.2016. године, којим је одбијена жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Ваљеву П2 436/14 од 08.10.2015. године у ставу 2, 3. и 7. изреке.

II УКИДАЈУ СЕ пресуда Основног суда у Ваљеву П2 436/14 од 08.10.2015. године у ставу 4, 5, 6. и 8. изреке и пресуда Апелационог суда у Београду Гж2 773/2015 од 13.01.2016. године у делу ставу 1. изреке којим је одбијена као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у наведеним ставовима, па се предмет у том делу враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву П2 436/14 од 08.10.2015. године, у ставу 1. изреке, разводи се брак закључен између тужиле и туженог 05.05.2009. године у В.. У ставу 2. изреке, малолетна А.Р. рођена ... године и малолетна Н.Р. рођена ... године поверавају се на чување, бригу и васпитање тужилји Б.Р. као мајци, ради самосталног вршења родитељског права што је тужени дужан признати и омогућити под претњом извршења. У ставу 3. изреке, овлашћује се тужени да одржава личне односе са заједничком малолетном децом странака на начин и у време како је то ближе наведено у том ставу изреке првостепене пресуде, а што је тужена дужна да призна и омогући под претњом извршења. У ставу 4. изреке, обавезан је тужени да на име доприноса за издржавање малолетне деце и то за малолетну А.Р. плаћа 10.000,00 динара месечно, а за малолетну Н.Р. 8.000,00 динара месечно, све почев од септембра месеца 2015. године па убудуће,

док за то постоје законски услови, уз обавезу да заостале рате исплати одједном у року од 15 дана по пријему пресуде, а тужбени захтев преко досуђених 8.000,00 динара месечно за малолетну Н.Р., а до тражених 10.000,00 динара са заосталом разликом је одбијен као неоснован. У ставу 5. изреке, забрањује се туженом да се приближава тужиљи на удаљености мањој од 200 метара, осим приликом преузимања и враћања малолетне деце, ради одржавања личних односа између оца и њих. У ставу 6. изреке, забрањује се туженом да на било који начин убудуће узнемирава тужиљу и налаже му се да се суздржи од сваког дрског, злонамерног или безобзирног понашања којим угрожава телесни интегритет, душевно здравље и спокојство тужиље под претњом извршења. Изречене мере заштите од насиља у породици одређују се за период од годину дана, а могу се продужити све док не престану разлози због којих су одређене. У ставу 7. изреке, одбија се противтужбени захтев којим је тужени тражио да се тужиља лиши родитељског права у односу на малолетну А.Р. и малолетну Н.Р. као неоснован. У ставу 8. изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име трошкова поступка плати 131.320,00 динара у року од 15 дана по пријему пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 773/2015 од 13.01.2016. године, у ставу 1. изреке, одбија се као неоснована жалба туженог и потврђује пресуда Основног суда у Ваљево П2 436/14 од 08.10.2015. године у ставу 2, 3, 4, у делу којим је усвојен захтев, 5, 6, 7. и 8. изреке. У ставу 2. изреке, одбацује се жалба туженог изјављена на одбијајући део става 4. изреке првостепене пресуде као недозвољена.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП ("Службени гласник РС" 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности, нити повреда поступка на коју се указује у ревизији.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља и тужени су 05.05.2009. године закључили брак из кога имају двоје малолетне деце и то А. рођену ... године и Н. рођену ... године. Заједница живота странака је престала у септембру 2014. године и након тога није настављена. По престанку брачне заједнице тужиља са децом станује у изнајмљеном стану и плаћа 80 евра, а има трошкове комуналних услуга од 2.000,00 динара, за коришћење мобилног телефона 1.500,00 динара. Ради у О. б. у В. као хигијеничарка и остварује зараду од око 22.000,00 динара месечно. Поред тога, прима и накнаду за трошкове превоза од око 7.000,00 динара, а те трошкове нема. За подигнути кредит месечно отплаћује рату од 3.500,00 динара, тако да када подмири све трошкове месечно јој остаје износ од око 9.000,00 до 10.000,00 динара. Тужени из претходног брака има двоје пунолетне деце и то сина С. рођеног ... године и ћерку В. рођену ... године, који са њим не живе и који су студенти економског факултета. По правноснажној судској одлуци он на име издржавања деце из претходног брака плаћа месечно по 25% од зараде коју остварује. Ради у К. ц. С. где месечно зарађује око 27.000,00 динара, а ради на пословима контисте. Поред тога има и више заната, тако да остварује и допунску зараду од око 100.000,00 динара годишње. Станује у кући која је његова својина, а кућа се налази на плацу величине 2 до 3 хектара, који је под ливадом и

воћем. За своје потребе тужилац месечно потроши 5.000,00 до 6.000,00 динара, а има и режијске трошкове 5.000,00 до 7.000,00 месечно. Не поседује путнички аутомобил. У поступку суд је прибавио мишљење органа старатељства из В. који је сматрао да је у интересу малолетне деце да буду поверена мајци ради самосталног вршења родитељског права, а предложен је и начин остваривања личних односа између оца и деце. Тужени је неправноснажном пресудом Основног суда у Ваљеву К 143/15 од 17.07.2015. године оглашен кривим због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 2. у вези става 1. КЗ на штету тужиље јер је дана 13.08.2014. године у В.Л. применом насиља и претњи да ће напасти на живот и тело оштећене угрозио њену спокојност и телесни интегритет, а што је чинио у више наврата и у периоду који је претходило овом догађају. Због тога је туженом изречена условна осуда од девет месеци затвора са временом проверавања од једне године. Код напред утврђеног стања судови су и одлучили на начин како је то наведено.

Код чињенице да је брак правноснажно разведен, правилно су применили материјално право нижестепени судови када су одлучили да самостално вршење родитељског права над малолетном децом се повери мајци, када су уредили начин одржавања личних односа малолетне деце са оцем и одбили захтев туженог да се тужиља лиши родитељског права.

Одредбом члана 6. став 1. Породичног закона је предвиђено да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се њега тичу. При одлучивању о напред наведеним питањима у поступку је прибављен и цењен извештај и предлог Органа старатељства који тужени није аргументовано у том делу довео у питање, а посебно није довео у сумњу став органа старатељства и на њему заснован закључак суда да се мајка о деци брине на адекватан начин, да поседује задовољавајуће родитељске капацитете, да је емотивно упућена на децу као и деца на њу. То значи да је одлука суда у вези поверавања деце управо донета у њиховом најбољем интересу, а тиме је неосновано и тражење туженог да се мајка лиши родитељског права јер за то нема основа по чл. 81. и 82. Породичног закона.

С обзиром да се ни осталим наводима из ревизије не доводи у сумњу правилност нижестепене одлуке у наведеном делу, то је и одлучено као у ставу I изреке ове пресуде, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

Основано тужени у ревизији наводи да одлука суда о законском издржавању и насиљу у породици није донета уз правилну примену материјалног права.

Одредбом члана 160. ст. 1. и 3. Породичног закона је предвиђено да се издржавање одређује према потребама повериоца и могућности дужника издржавања при чему се води рачуна о минималној суми издржавања. Могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања. Уколико је поверилац издржавања дете, по члану 162. став 3. истог закона висина издржавања треба да омогући најмање такав ниво животног стандарда за дете какав ужива родитељ, дужник издржавања.

Нижестепени судови су утврдили да тужени има стална месечна примања до 29.000,00 динара и додатну зараду у току године од око 100.000,00 динара, а поседује кућу и два до три хектара земље под ливадом и воћњаком. Међутим, по правноснажној судској одлуци он за издржавање двоје пунолетне деце из

претходног брака плаћа 50% од сталних месечних примања, а ради се о два студента. Са досуђених 18.000,00 динара месечно за малолетну децу у овом случају, премашује се износ сталних месечних примања туженика укључујући и додатне приходе. Судови не дају посебно образложење оваквог стања, односно не утврђују да ли тужени остварује и приходе обрадом пољопривредног имања или на неки други начин, односно не дају разлоге како у конкретном случају не долази до угрожавања егзистенције туженог као даваоца издржавања.

Суд је без сумње дужан да изрекне меру заштите од насиља у породици, у складу са чланом 198. Породичног закона, али у ситуацији када утврди да насиље у породици постоји, а по члану 197. истог закона. Постојање породичног насиља у овом случају судови су утврдили пре свега на основу неправноснажне кривичне пресуде Основног суда у Ваљеву. Међутим, тужени је уз ревизију доставио решење Вишег суда у Ваљеву Кж1 423/15 од 23.12.2015. године којим је укинута поменута првостепена пресуда, а тим решењем Виши суд доводи у сумњу чињенично стање из првостепене пресуде, а то чињенично стање је било основ и у овој парници на темељу кога су нижестепени судови закључили да насиље у породици постоји. Парнични суд у поступку као доказ може да користи и неправноснажну кривичну пресуду и да врши увид у кривичне списе али не и да чињенично стање утврђује искључиво на томе, односно он није везан тим чињеничним стањем. Постојање насиља у породици парнични суд је овлашћен да утврђује свим доказним средствима које познаје ЗПП, а све то је у овом случају изостало.

С обзиром да због погрешне примене материјалног права при одлучивању о законском издржавању и насиљу у породици чињенично стање битно за одлучивање није потпуно и правилно утврђено, то су нижестепене одлуке у том делу морале бити укинуте ставом II изреке ове пресуде, а на основу члана 416. став 2. ЗПП.

У поновном поступку, првостепени суд ће правилном применом материјалног права употпунити чињенично стање и након тога и у преосталом делу донети на закону засновану одлуку.

**Председник већа
судија
Весна Поповић,с.р.**